

Galkin Andrii,

O.M. Beketov Kharkiv National University of Municipal Economy

SYNERGISTIC EFFECT OF TRANSPORT SERVICES COMPATIBLE TO LOADS

The result of the integration process may be a synergistic effect, if the possibility of increasing the efficiency of the logistics system by strengthening mutual ties of a logistic system and supply chain to another or from the environment at the input and output of material and information flows. The issues of supply chain integration and synergy. The questions at synergetic effect in compatible cargo transport services. Author simulate the process of traffic compatible cargo, provided that a carrier vehicle will serve several joint loads, these can reduce downtime due to rational distribution of orders between cars. As a result, the survey found that the frequency and volume of traffic at different times vary and depend on seasonal consumption, day of the week. Therefore, the work is dedicated vehicle that is simple track. Analysis of scheduling vehicles serving three logistics system, showed that the redistribution of orders between vehicle due to different rotation lengths in different systems, serviced, led to a reduction in the number of track. Thus, consider the synergistic effect of transported cargo joint that served a carrier, such as a possible reduction of the required number of vehicle to serve the needs of customers through the redistribution of the carrier vehicle. The method for determining the number of trips that can make a vehicle with a complex servicing several joint loads.

Keywords: Synergies; logistic system; integration; schedule car vehicle; compatible cargos.

REFERENCES

1. Melnikov S. V. (2008), *Methods and tools for managing the development of transport systems: Proc. Science. Works*, Odessa, Issue 14, pp. 149-162 (ukr).
2. Mirotin L. B., Tashbayev I. E. (2002), *Systems analysis in logistics*, Examination, Moscow, 480 p. (rus).
3. Nerush Y. (2007), *Logistics*, Prospect, Moscow, 520 p. (rus).
4. Lukinskiy V. S. (2003), *Models and methods of logistics*, Piter, St. Petersburg, 176 p. (rus).
5. Chudakov A. D. (2005), *Logistics: 500 questions for and responses*, Moscow, 184 p. (rus).
6. Melnikov A. V. (2003), *Proceedings of the Russia Symposium on economy*, Ekaterinburg, pp. 436-439 (rus).
7. Leyderman S. R. (1966), *Exploitation of trucks*, Transport, Moscow, 150 p. (rus).
8. Galaburda V. G., Persianov A. A., Timoshyn A. (2001), *United Transport system*, Transport, Moscow, 303 p. (rus).
9. Vorkut A. I. (1986), *Freight trucking*, Kyiv, 447 p. (ukr).
10. Nikolin V. I. (1990), *Autotransport process and the optimization of its elements*, Transport, Moscow, 191 p. (rus).

© Галкін Андрій

Надійшла до редакції 09.07.2013

УДК 339.722:339.743.025

ДОСКОЧИНСЬКА ЛЮБОВ,

аспірант кафедри міжнародного економічного аналізу та фінансів

Львівського національного університету імені Івана Франка

СУЧАСНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЦІНУ ЗОЛОТА

У статті розглянуто основні фактори впливу на ціну золота в сучасних умовах розвитку економіки. Виявлено та проаналізовано особливості впливу цих факторів на ціну металу в умовах фінансової глобалізації. Розглянуто можливість зміни попиту на золото у світі. Зроблено висновки щодо перспективи майбутнього зростання цін на золото.

Ключові слова: номінальна ціна золота; реальна ціна золота; золотий динар; золоті резерви.

Постановка проблеми. Порівнюючи номінальну ціну золота за різні періоди, можемо побачити, що за останнє десятиліття ціна на цей метал значно зросла. Якщо ж брати до уваги реальну ціну золота, то найвищий її рівень було зафіксовано ще в 1980 році. Значна кількість досліджень присвячена аналізу ціноутворення на ринку золота, але в умовах глобалізації виникають нові фактори впливу на

ціну цього дорогоцінного металу, які потребують детального вивчення.

Виділяють дві сфери застосування дорогоцінних металів: інвестиційна й промисловість. З усіх металів саме золото найбільшою мірою використовується в інвестиційній діяльності. Зрозуміло, що в умовах інфляції зростає ціна золота, оскільки цей дорогоцінний метал є товаром, а зі знеціненням па-

перових грошей ціни на товари зростають. Беручи до уваги сучасні темпи розвитку світової економіки в умовах фінансової глобалізації, недостатньо досліджувати лише вплив інфляції на ціну золота, важливим є врахування й інших факторів впливу.

Аналіз попередніх досліджень. Дослідження різних факторів впливу на ціну золота присвячені праці багатьох учених, серед яких В. Гуцков [1], В. Ф. Максимова, К. В. Максимов, А. А. Вершиніна [4], О. Селезньов [2], В. Шапран [6] та ін. Проте, в сучасних умовах розвитку світової економіки кількість факторів, які впливають на ціну золота, зростає, що зумовлює необхідність подальшого дослідження цієї проблематики.

Метою дослідження є виокремлення найважливіших факторів впливу на ціну золота та аналіз їхньої ролі в умовах фінансової глобалізації, а також формування висновків щодо подальшої зміни ціни на досліджуваний дорогоцінний метал під дією цих факторів.

Виклад основного матеріалу. Світовий ринок дорогоцінних металів розвивається за загальними законами ринку й перебуває під впливом співвідношення попиту й пропозиції, котрі характеризуються об'ємом укладених угод [3].

Хоча ціноутворення на ринку золота й відбувається під впливом співвідношення попиту й пропозиції, але, крім цього, виділяють ще десять факторів впливу (10 "С") на ціну цього металу. Цими факторами є:

- Commodity price levels - динаміка цін на товари;
- Consumption patterns - моделі поведінки споживачів;

- Currency changes and trends - тенденції на валютному ринку;

- Continental changes in economic growth patterns - зміни в темпах економічного зростання в різних країнах світу;

- Current account trade deficits - дефіцит рахунку поточних операцій платіжного балансу;

- Central Bank holding and hedging loans - стан золотовалютних резервів центральних банків;

- Conflict and crises (economic and political) - економічні й політичні конфлікти й кризи;

- Consumer inflation - інфляція (виражена індексом споживчих цін);

- Contrarian nature of gold - суперечлива природа золота;

- Constraints on owning and trading gold - обмеження на купівлю золота й торгівлю ним [4].

Є. О. Медведкіна звертає увагу на те, що на сучасному етапі розвитку світової економіки потрібно відмітити перспективу повернення до золота як до єдиної міри вартості. Повернення цієї ролі золоту спричинить ліквідацію сучасних фінансових ринків у їх сучасному масштабі й об'ємі, оскільки фізичні обсяги золота є обмеженими й недостатніми. Подальший ріст цін на цей метал сприятиме зростанню видобування золота та розробці нових покладів досліджуваного дорогоцінного металу, проте, перш ніж ринок відчує зростання пропозиції золота, пройдуть роки. Дослідниця виділяє чотири фактори впливу на подальше зростання ціни золота (див. табл. 1) [5].

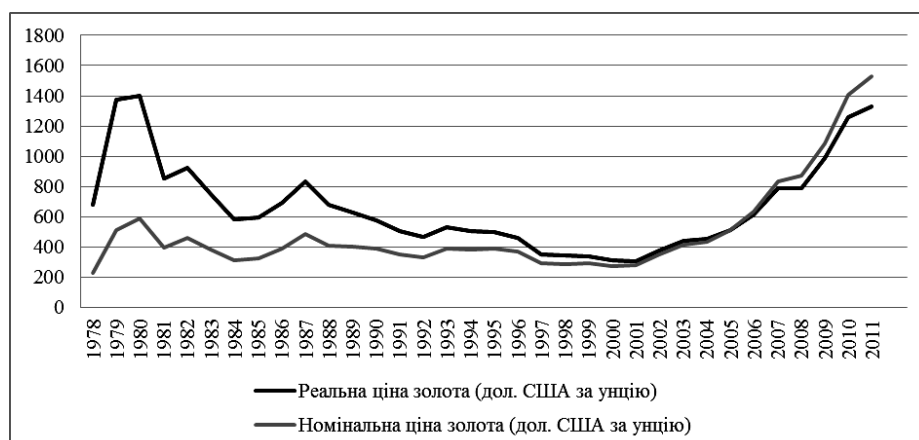
Таблиця 1. - Фактори впливу на зростання ціни золота

Американський фактор	Будь-які коливання курсу долара США відображаються на ціні дорогоцінних металів.
Азійський фактор	Зростання попиту на золото в азійських країнах і, зокрема Китаї, що зумовлено офіційним дозволом громадянам КНР купувати й зберігати цей дорогоцінний метал.
Ісламський фактор	Згода 57 мусульманських країн на створення нової грошової одиниці – динара, повністю забезпеченого золотом.
Природний фактор	Обмеженість світових золотих запасів і вичерпність покладів цього металу.

Досліджуючи американський фактор впливу, зазначимо, що свого часу долар США завоював високий рівень довіри завдяки тому, що був прив'язаний до золота. На сьогодні такої прив'язки у нього вже немає, тому, якби з'явилася валюта з прив'язкою до дорогоцінного металу, вона б склала серйозну конкуренцію таким валютам, як долар і євро.

Якщо ж подивитися на зміну ціни золота, можна

побачити, що реальні показники (з урахуванням індексу споживчих цін у США, 2005 = 100 %) усе ще не досягли рівня 1980 року, тоді як номінальні ціни на золото продовжували рости й перевищили ціну золота 1980 року вже у 2006 році. Варто зазначити, що періоди зростання й падіння ціни на цей дорогоцінний метал співпадають в обох показників (див. рис. 1) [9, 12].

Рис.1. Динаміка цін на золото (з урахуванням індексу споживчих цін у США, 2005 - 100%).

Джерело: World Bank, World Gold Council та власні розрахунки автора.

Аналізуючи попит на золото за перший квартал 2012 року в країнах, які відносяться до території Великого Китаю (Китай, Гонконг, Тайвань), бачимо, що порівняно з аналогічним періодом

2012 року попит на цей метал зріс (див. табл. 2) [8]. Наступне зростання попиту на золото за умов обмеженої пропозиції сприятиме зростанню ціни на цей метал.

Таблиця 2. - Динаміка попиту на золото в країнах Великого Китаю

	Q1 2012, млн дол. США	Q1 2013, млн дол. США	Зміна, %
Китай	13327	15440	16
Гонконг	375	401	7
Тайвань	196	232	18

Джерело: World Gold Council.

Особливої уваги заслуговує й ісламський фактор, який полягає в ідеї запровадження золотого динара. Відповідно до цього проекту, динар став би єдиною валютою для всіх мусульманських країн і міг би вільно конвертуватися в золото. Зрозуміло, що в таких умовах спостерігалось б зростання цін на цей дорогоцінний метал [1].

Питання про впровадження золотого динара розглядалося на двох конференціях: у 1986 і 2000 роках, на них зазначалося, що з упровадженням нової валюти нафта й інші ресурси, які експортують мусульманські країни, повинні були б купуватися лише за золоті динари. Цей крок міг би значною мірою змінити економічну ситуацію у світі, адже в такому випадку добробут країни буде вимірюватися величиною золотих резервів, що приведе до зменшення ролі долара й заміни його золотим динаром [7].

Така валюта мала б не лише економічне, а й релігійне підґрунтя, оскільки об'єднувала б усі ісламські країни. У зв'язку з тим, що в цих країнах існує таке поняття як "інформаційне ембарго", на сьогодні день важко знайти достатню кількість інформації про впровадження золотого динара. Проте варто зазначити, що прив'язка динара до золота сприяла б зведенню до мінімуму ризику спекуляції, а також використовувалася б як стабільний інструмент для розрахунків у міжнародній торгівлі. "Золото в обмін на нафту" - це саме те, чого домагаються мусульманські країни [6].

Якщо три попередні фактори впливу на ціну золота значною мірою залежать від валютної політики держав і загальної економічної ситуації у світі, то на природний фактор такий вплив є не настільки сильним, оскільки уряди країн не можуть вплинути на розмір золотих покладів.

Варто також звернути увагу на те, що забезпеченість держав золотом є неоднаковою, за загальними обсягами золота в золотовалютних резервах лідирують США, Німеччина, Італія та Франція [2]. Не варто обмежуватися дослідженням загальних обсягів золотих резервів, адже необхідно брати до уваги й кількість населення. Таким чином, підрахувавши частку золотих резервів у розрахунку на душу населення, можемо побачити дещо іншу картину (див. табл. 3). Список лідерів очолює Швейцарія, де на кожного громадянина припадає більш ніж 131 грам золота, що стосується США, які лідирують за загальними обсягами золотих резервів, то у випадку підрахунку кількості золота на одну людину вони посідають лише одинадцяту сходинку. В Україні на кожного українця припадає лише 0,7 грама золота, що на сьогодні становить 41,34 дол. США [10].

Що стосується видобутку золота, то за результатами обсягу річного видобутку до десятки лідерів увійшли такі компанії: Barrick Gold Corp., Newmont Mining Corporation, AngloGold Ashanti, Gold Fields Limited, Kinross, Goldcorp Inc., Newcrest, Polyus

Таблиця 3. - Частка золотих резервів у розрахунку на душу населення

	грам	дол. США
Швейцарія	131,45	7004,9
Ліван	67,34	3588,6
Німеччина	41,46	2209,4
Італія	40,38	2151,7
Франція	37,22	1983,4
Нідерланди	36,69	1955,2
Португалія	36,23	1930,7
Австрія	33,24	1771,3
Аруба	28,76	1532,7
Кувейт	28,02	1493,1
США	26,10	1391,0
Сінгапур	24,58	1309,7
Бельгія	20,64	1099,8

Джерело: World Bank, World Gold Council та власні розрахунки автора.

Gold, Harmony Gold та Buenaventura. Порівняно з даними за попередній рік сумарний річний обсяг видобутку цих компаній знизився більш ніж на 3 %, з 32 млн. унцій до 30,9 млн унцій. Зростання спостерігалось лише в таких компаніях як Kinross Gold, Polyus Gold та Buenaventura [11].

Висновки

На сьогодні важливими факторами впливу на ціну золота є американський, азійський, ісламський та природний фактори. Беручи до уваги всі вищепераховані фактори впливу на ціну золота, варто зазначити, що в умовах обмеженої пропозиції золота, зі зростанням попиту на цей метал з боку азійських та ісламських країн його ціна зростатиме. Навіть за умов розробки нових покладів золота необхідні будуть роки для того, щоб ринок відчув зміну пропозиції. Особливо цікавим є питання запровадження золотого динара, адже його запровадження могло б значною мірою вплинути на економічну картину світу. Це пов'язано з тим, що валюта з прив'язкою до золота викликає більше довіри, ніж паперові гроші. Проте не варто забувати про той факт, що зараз немає достатньої кількості золота для повернення до золотого стандарту в його класичному розумінні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуцков В. Золотой динар - кошмарный сон западных экономистов [Електронний ресурс] / В. Гуцков - 2011. - Режим доступу : <http://newsland.com/news/detail/id/863136/>.
2. Доскочинська Л. С. Золото як фінансовий актив в умовах фінансової глобалізації / Л. С. Доскочинська // Науковий вісник НЛТУ України. - 2012. - № 22.11. - С. 234-239.
3. Селезнев А. Красная книга товарных рынков России: рынок драгоценных металлов [Електронний ресурс] / А.Селезнев // Обозреватель. - 2010. - № 1 (96). - Режим доступу : http://www.rau.su/observer/N01_98/1_15.HTM.

4. Максимова В. Ф. Международные финансовые рынки и международные финансовые институты / В. Ф. Максимова, К. В. Максимов, А. А. Вершинина. - М., 2009. - С. 116-117.

5. Медведкина Е. А. Мировой рынок золота в условиях развития глобальной финансовой системы / Е. А. Медведкина, Э. М. Нестеренко // *Економічний простір*. - 2008. - № 12/1. - С. 5-15.

6. Шапран В. Золотой динар - новый инструмент глобализации / В. Шапран, И. Шапран // *Валютный спекулянт*. - 2002. - № 10. - С. 18-23.

7. The Gold Dinar: Saving the world economy from Gaddafi [Электронный ресурс] // *Global Research*. - Режим доступа : <http://www.globalresearch.ca/the-gold-dinar-saving-the-world-economy-from-gaddafi/24639>.

8. Gold Demand Trends. First quarter 2013. - World Gold Council. - May 2013. - 28 p.

9. Gold price in a range of currencies since December 1978 [Электронный ресурс] // World Gold Council. - Режим доступа : http://www.gold.org/download/value/stats/statistics/xls/gold_prices.xls.

10. Quarterly times series on World Official Gold Reserves since 2000 [Электронный ресурс] // World Gold Council. - Режим доступа : http://www.gold.org/download/value/stats/statistics/xls/Quarterly_gold_and_FX_Reserves_Q4_2012.xlsx.

11. Basov V. Top 10 gold companies in 2012 [Электронный ресурс] / V. Basov. - Режим доступа : <http://www.mining.com/top-10-gold-company-production-for-2012-80750/>.

12. World Bank Data [Электронный ресурс] // World Bank. - Режим доступа : <http://data.worldbank.org/indicator>.

Доскочинская Любовь

аспирант кафедры международного экономического анализа и финансов Львовского национального университета имени Ивана Франко

СОВРЕМЕННЫЕ ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЯ НА ЦЕНУ ЗОЛОТА

Рассмотрены основные факторы, влияющие на цену золота в современных условиях развития экономики. Выявлены и проанализированы особенности влияния этих факторов на цену данного металла в условиях финансовой глобализации. Рассмотрена возможность изменения спроса на золото в мире. Сделаны выводы о перспективах будущего роста цен на золото.

Ключевые слова: номинальная цена золота; реальная цена золота; золотой динар; золотые резервы.

Doskochynska Lyubov

Post-graduate student of the International Economic Analysis and Finance Department, Ivan Franko National University of Lviv

MODERN FACTORS AFFECTING THE GOLD PRICE

Even after the process of gold demonetization, this metal continues to play significant role in modern world economy. This metal is not only used in the industry, but is also used in the investment. Comparing the nominal price of gold at different periods, we can see that over the last decade the price of this metal has increased significantly. However, if we will take into account the real price of gold, we will find out that its highest level was recorded in 1980.

It is clear, that the price of gold is influenced significantly by the inflation. But in modern world price of gold is affected not only by the inflation. That is why we should also take into account other factors influencing the price of gold. Under the conditions of financial globalization the price of gold is mainly affected by four factors: American, Asian, Islamic and Natural factors.

The purpose of the article is to separate main factors influencing the price of gold and to analyze they role in pricing under the conditions of financial globalization.

Due to this, main factors affecting the price of gold in modern conditions of economic development are examined in the article. Certain peculiarities of the impact of these factors on the gold price under the conditions of financial globalization are discovered and analyzed. The world gold reserves are analyzed. The possibilities of changes in the structure of world gold demand are considered. The conclusions regarding the prospects for future growth of gold prices are drawn.

Keywords: nominal price of gold; real price of gold; gold dinar; gold reserves.

REFERENCES

- Gutskov V. (2011), Gold Dinar – nightmare of western economists, available at: <http://newsland.com/news/detail/id/863136/> (rus).
- Doskochynska L. S. (2012), *Scientific Bulletin of the National Forest Engineering University of Ukraine*, 22.11, pp. 234-239 (ukr).
- Seleznev A. (2010), *Obozrevatel*, 1 (96), available at: http://www.rau.su/observer/N01_98/1_15.HTM (rus).
- Maksimova V.F., Maksimov K.V., Vershynina A.A. (2009), *International financial markets and financial institutes*, Moscow, pp. 116-117 (rus).
- Medvedkina E.A., Nesterenko E. M. (2008), *Ekonomichnyy prostir*, 12-1, pp. 5-15 (rus).
- Shapran V., Shapran I. (2002), *Valyutnyi spekulyant*, 10, pp. 18-23 (rus).
- The Gold Dinar: Saving the world economy from Gaddafi, *Global Research*, available at: <http://www.globalresearch.ca/the-gold-dinar-saving-the-world-economy-from-gaddafi/24639> (engl).
- Gold Demand Trends. First quarter 2013, *World Gold Council*, May 2013, 28 p.(engl).
- Gold price in a range of currencies since December (1978), *World Gold Council*, available at: http://www.gold.org/download/value/stats/statistics/xls/gold_prices.xls (engl).
- Quarterly times series on World Official Gold Reserves since 2000, *World Gold Council*, available at: http://www.gold.org/download/value/stats/statistics/xls/Quarterly_gold_and_FX_Reserves_Q4_2012.xlsx (engl).
- Basov V. (2013), Top 10 gold companies in 2012, available at: <http://www.mining.com/top-10-gold-company-production-for-2012-80750/> (engl).
- World Bank Data, *World Bank*, available at: <http://data.worldbank.org/indicator> (engl).

© Доскочинська Любова

Надійшла до редакції 16.07.2013

№ 4 (124) липень-серпень 2013 р.